

Täysistunto

Maanantai 26.6.2017 klo 14.21—16.08

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi puolustusvoimista annetun lain 47 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 30/2017 vp
Valiokunnan mietintö PuVM 3/2017 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

14.39 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat! Käsittelyssä on puolustusvoimista annetun lain 47 §:n muuttaminen, joka siis koskee Puolustusvoimien virkoja, niiden eroamissäännöksiä, jotka tällä saatetaan sitten lopulliseen muotoon vastaamaan julkisten alojen eläkelaisissa säädettyä eläkkeelle siirtymisen myöhentämistä. Tämä on itse asiassa asia, josta kävimme salissa keskustelua jo aiemmin muutamaankin kertaan. Sotilaseläkejärjestelmästähän säädetään julkisten alojen eläkelaisissa, ja tämä on nyt sitten osa tätä kokonaisuutta, jossa eläkeikiä korotettiin. Tässä kuitenkin omasta mielestäni hieman jäi arvioimatta se, että tällainen kategorinen kaikille aloille tuleva eläkeikien korotus ei ole aina aivan ongelmaton. Muistan, että tässä salissa aiemmin keskustelussa nousivat esille esimerkiksi palomiehet, poliisi, erilaiset tällaiset hyvin fyysiset ja raskaat ammatit, ehkä mukaan voisi nostaa myös henkisesti raskaita ammatteja, mutta tässä ei suoranaisesti ole kyse siitä, vaan tässä on nimenomaan kyse siitä, että meidän järjestelmämme on rakentunut sen varaan, että kun nykyisissä selonteoissa Suomen armeijan vahvuudeksi on määritelty tuo 280 000 henkeä, niin silloin tarvitaan 11 000 ammattisotilaaksi koulutettua henkilöä, ja meidän Puolustusvoimien rauhanajan kokoonpanossa on noin 8 000 sotilastehtävää. Ja tästä gäpistä on kyse tässä ongelmassa, jota puolustusvaliokunnassakin useamman kerran on kuultu ja läpikäyty.

Liikekannallepanotilanteessa siis tarvitaan tämän jälkeen vähintään 3 000 jo reserviin siirtynyttä ammattisotilasta, joilla on riittävä fyysinen ja psyykkinen toimintakyky näihin tehtäviin. Jokainen vuosi, jolla alinta vanhuuseläkeikää nostetaan nykyisestä, vähentää ammattisotilasreserviä 300 hengellä vuodessa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Puolustusvoimat pyrkii paikkaamaan ammattisotilasvajetta muun muassa tarkistamalla sodanajan joukkojen tehtävien sijoitusvaatimuksia sekä sijoittamalla aiempaa laajemmin reserviläisiä sodanajan johtotehtäviin. Puolustusvaliokunta huomautti, että reserviläisten osaamistaso on kuitenkin erilainen kuin ammattisotilaiden, ja tämän puheenvuoron nimenomaan halusin käyttää tästä tulokulmasta. Itse lähtökohtaisesti en ollut kannattamassa tä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2017 vp

mäntyyppistä muutosta, mutta kun se osa tätä työmarkkinajärjestöjen kokonaiseläkeuudistusta oli, niin se on nyt eduskunnan käsittelyssä. Puolustusvoimat tässäkin tapauksessa etsivät ratkaisun, jolla eteenpäin päästään, mutta tämän vaikutukset myös taloudellisesti ovat jonkinmoiset, ja niihin pitää myös eduskunnankin varautua.

14.42 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tässä asiassa on kysymys pitkästä väännöstä siitä, että kun Suomen armeijan, Puolustusvoimien, virassa olevilla sotilailla tulee eläkeikä vastaan — niin kuin tiedämme, hieman ennen kuin, sanotaan, monessa muussa ammatissa toimivalla henkilöllä — ja kun tätä nykyistä eläkejärjestelmää, joka on voimassa, tällä hallituksen esityksellä muutetaan, on aivan ensiarvoisen suuri merkitys sillä, että meillä on eläkkeellä olevissa sotilaissa tämän maan toiminnan kannalta se reservi, kuten edustaja Heinonen omassa puheenvuorossaan mainitsi. Juuri olimme käsittelemässä puolustusselontekoa, jonka mukaan Suomen reserviä, sotilaiden sota-ajan vahvuutta, nostetaan 50 000 sotilaalla 280 000 sotilaaseen, mikä tarkoittaa käytännössä sitä, että myös reserviä ja sen erilaisiin johtotehtäviin, kantahenkilökuntaan kuuluvia, jo eläköityneitä henkilöitä on mukana johtamassa tilannetta, jos kriisiaika Suomessa joskus koittaa, mitä tietenkään emme kukaan toivo.

Mutta joka tapauksessa tämä lakiesitys on tätä yleistä linjaa siitä, että eläkeikää pyritään korottamaan ja tällä keinoin vaikuttamaan siihen, että eläkevarat riittävät tulevaisuudessa riittävän hyvin kaikille. Tärkeää on huomata kuitenkin se, että Puolustusvoimien kannalta tällä reservillä on erittäin suuri merkitys ja että eläkkeelle jäävät virkasotilaat, upseerit ja muut päällystöön kuuluvat henkilöt ovat sitten reservin käytettävissä sen jälkeen, kun he eläköityvät. Toivottavasti tämä lakiesitys, mikä nyt on saanut mietinnön muodon, on nyt kuitenkin sellainen, että se varmistaa tämän reservin toiminnan ja ennen kaikkea Suomen puolustuksen hoitamisen niin, että se on uskottavalla tasolla.

14.44 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Tällä lakiesityksellä, hallituksen esityksellä, sotilaan alin eläkeikä nostetaan 55 vuodesta tuonne 57 vuoteen. Tässä keskustelussa oikeastaan oman puheenvuoroni syy löytyy tuosta edustaja Hoskonen puheenvuoron lopusta eli reservin toimintakyvystä.

Suomen puolustusvoimien puolustusjärjestelmä perustuu laajaan, koulutettuun reserviin ja kouluttajiin, joita meillä on tällä hetkellä tasavallassa Puolustusvoimilla 11 000. Tämä eläkeikä vaikuttaa kylläkin sodanajan tehtäviin siltä osin, että me tarvitsemme noin 3 000 kouluttajaa jatkossa liikekannallepanotilanteessa, ja perinteisesti tämä joukko on saatu jo aikaisemminkin reserviin siirtyneistä upseereista ja aliupseereista, jotka ovat suorittaneet Puolustusvoimissa virkatehtävänsä. Nyt tämä eläkeiän nosto vaikuttaa siihen, että tämä osaava joukko on siellä Puolustusvoimien tehtävissä ja pois tästä reservikokoonpanosta. Haluan vain kiinnittää huomion siihen, millä tavalla jatkossakin varmistettaisiin se, että vastaaventyypisissä tilanteissa, liikekannallepanotilanteissa — mihin edustaja Hoskonen tuossa viittasi — meillä olisi kouluttajia ja osaavia upseereita, aliupseereita, reservin tehtävissä. On hyvä muistaa, että Puolustusvoimien sodanajan kokoonpanosta 98 prosenttia tulee meidän reservistä ja vain 2 prosenttia näistä virassa olevista 11 000 sotilaasta.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2017 vp

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 30/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.